

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

"У дапамогу педагогу"
Серыя

*Сто тысяч год кнігай вакол шуміць налі,
Сто тысяч год кнігай вакол гудзіць дубровы,
Накуль гудзіць вакол світайд наша мова,
Накуль іць Беларусь на Зямлі.*

У. Караткевіч

10 (252)
кастрычнік
2022

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Методыка і вопыт

- 3 *Валочка Г. М.* Метадычныя рэкамендацыі па напісанні падрабязнага (навучальнага, кантрольнага) пераказу па вучэбным прадмеце «Беларуская мова»
7 *Ляшук В. Я.* Вывучэнне легенды «Ля вогнішч начлежных» Максіма Танка ў V класе

Запрашаем на ўрок

- 12 *Сідарук Л. М.* Вуснае сачыненне з элементамі апісання на аснове ўласных назіранняў
16 *Бычэнка А. А.* Пятрок Багацька — моцная асоба ці ахвяра вайны? (аповесць Васіля Быкава «Знак бяды», XI клас)
20 *Рыкун Н. Ф.* Заданні да аповесці Васіля Быкава «Знак бяды» (XI клас)
23 *Томкавіч У. К.* Правапіс суфіксаў дзеепрыметнікаў залежнага стану прошлага часу *-н-, -ен-, -ан-, -т-* (урок у VII класе)
27 *Сударыкава Н. В.* Працяжнік паміж дзейнікам і выказнікам (урок у VIII класе)
31 *Чаронка А. П.* Даданыя члены сказа: азначэнне, дапаўненне, акалічнасць; іх граматычнае значэнне. Азначэнне, яго граматычнае значэнне. Дапасаваныя і недапасаваныя азначэнні, спосабы іх выражэння (VIII клас)
36 *Якіменка А. А.* Урок-практыкум «Беларуская арфаграфія і пунктуацыя: паўтарэнне і сістэматызацыя вывучанага» (IX клас)

Рыхтуемца да алімпіяды

- 39 *Караткевіч В. І., Варановіч В. Л., Караткевіч І. І., Шаршнёва В. М.* Матэрыялы заключнага этапу рэспубліканскай алімпіяды па вучэбных прадметах «Беларуская мова» і «Беларуская літаратура» (2022 год, X клас)
46 *Варановіч В. Л., Зіманскі В. Э., Шарпава А. В.* Заключны этап рэспубліканскай алімпіяды: аналіз заданняў і парады (X клас)
51 *Доўгаль А. В.* Дыдактычны матэрыял для моўнай падрыхтоўкі навучэнцаў IX—XI класаў

Пазакласная работа

- 58 *Марцэвіч Т. А.* Гульня-падарожжа «Чаго на свеце не бывае?» для вучняў VIII—IX класаў

Займальны матэрыял

- 62 Жыццё і творчасць Максіма Танка: крыжаванка. *Склала Н. Ю. Бушук*
63 Максім Танк: жыццё і творчасць: чайнворд. *Склала Т. А. Троцкая*
64 Творы «Новая зямля» і «У палескай глушы» Якуба Коласа: крыжаванка. *Склала Л. М. Балугева*

На другой старонцы вокладкі — партрэт Казіміра Камейшы (нар. у 1943). *Мастак А. Ю. Прынькова.*

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак адноўленай хаты ў Акінчыцах (Стаўбцоўскі раён), дзе ў 1882 годзе нарадзіўся Якуб Колас. Цяпер тут размешчаны філіял Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа. *Фота К. К. Шастоўскага.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактар А. В. Міронава. Карэктар А. У. Бельская.
Макет і вёрстка І. М. Кузьмянковай.

Выхад у свет 31.10.2022. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 6,02. Тыраж 1129 экз. Заказ 114. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 393-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск